

Sygn. akt VIII U 488/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Stańczyk
Protokolant:	p.o. prot. sądowy Marzena Sidor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 sierpnia 2018 roku w L.

sprawy M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o opłatę dodatkową

na skutek odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 29 grudnia 2017 roku Numer (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że M. W. nie ma obowiązku uiszczania opłaty dodatkowej w wysokości 457,28 (czteryście pięćdziesiąt siedem, 28/100) złotych.

Sygn. akt VIII U 488/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 29 grudnia 2017 roku wymierzył płatnikowi M. W. opłatę dodatkową w łącznej wysokości 457,28 złotych, na którą złożyły się kwota 363,52 złotych, co stanowi 20 % nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne za okres od lipca do sierpnia 2017 roku, kwota 68,49 złotych, co stanowi 20 % nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lipca do sierpnia 2017 roku oraz kwota 25,27 złotych, co stanowi 20 % nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od lipca do sierpnia 2017 roku. W uzasadnieniu organ rentowy argumentował, że wnioskodawca zalega z zapłatą części składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, na Fundusz Pracy oraz na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiące lipiec i sierpień 2017 roku. Składki zostały opłacone w wysokości 35 %, a wnioskodawca nie podjął działań zmierzających do uregulowania należności (decyzja k. 10 akt ZUS).

M. W. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o odstąpienie od obowiązku zapłaty opłaty dodatkowej. W uzasadnieniu wskazał, że przyczyną nieterminowego opłacania składek są problemy finansowe wynikające ze spadku

przychodów z działalności, przy wysokich kosztach stałych jej prowadzenia. Wyjaśnił również, że podejmuje działania, które mają na celu poprawę jego sytuacji finansowej, co pozwoli na uregulowanie należności (odwołanie k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji. Organ dodał, że przedsiębiorca podejmując działalność gospodarczą bierze na siebie ryzyko związane z jej opłacalnością i powinien liczyć się z konsekwencjami powstałymi z tytułu zadłużenia (odpowiedź na odwołanie k. 14-15 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

M. W. prowadzi działalność gospodarczą w postaci lokalu gastronomicznego w Ś. (zeznania wnioskodawcy k. 23v-24 a.s.).

W tym czasie, do lipca 2017 roku, wnioskodawca regularnie opłacał składki na ubezpieczenia społeczne. Od lipca 2017 popadł w problemy finansowe. Przychód z działalności w 2017 roku wyniósł 132.859,36 złotych, a koszty jego uzyskania 124.922,48 złotych. Działalność wnioskodawcy w 2017 roku przyniosła mu dochód w wysokości 7.963,88 złotych (zeznania wnioskodawcy k. 23v-24 a.s., zestawienie obrotów, deklaracje PIT-36, PIT/B k. 22 a.s.).

Wnioskodawca nie posiada dochodu z innych źródeł, nie korzysta również z dodatkowej pomocy. Posiada zobowiązanie kredytowe w kwocie 7.000,00 złotych, opłacane miesięczną ratą w wysokości 300,00 złotych (oświadczenie k. 5-13 a.s.).

M. W. mieszka samodzielnie, utrzymując studiującą córkę, na którą przeznaczą 500 złotych miesięcznie. Wnioskodawca choruje na(...)z tego powodu regularnie przechodzi badania kontrolne. Leczy się również z powodu(...) (zeznana wnioskodawcy k. 23v-24 a.s.; dokumentacja medyczna k. 22 a.s.).

Wnioskodawca posiada zadłużenie z tytułu nieterminowanego opłacania składek za miesiące lipiec, sierpień i październik 2017 roku oraz za okres od lutego do maja 2018 roku. Na dzień 4 lipca 2017 roku na koncie pozostało zadłużenie w kwocie 5.845,85 złotych wraz z odsetkami z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, w kwocie 1.931,18 złotych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz w kwocie 450,93 złotych z tytułu składek na Fundusz Pracy. W trakcie prowadzonej przez organ egzekucji organ uzyskał wpłaty w kwocie 343,97 złotych z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za kwiecień 2017 roku, w kwocie 1.409,98 złotych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za wrzesień 2017 roku oraz w kwocie 3.701,03 złotych z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy za miesiące listopad i grudzień 2017 roku oraz styczeń 2018 roku (pismo procesowe ZUS z zestawieniami stanu należności konta k. 25-28 a.s.).

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o wskazane dowody z dokumentów i zeznania wnioskodawcy.

Dowody z dokumentów zostały uznane w pełni za wiarygodne. Ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony w toku procesu. Nie budziły także wątpliwości Sądu.

Nadto Sąd dał wiarę zeznaniom M. W. co do jego sytuacji finansowej, zdrowotnej i rodzinnej. Zeznania te były stanowcze i logiczne, znajdując potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji. Nie były także kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2017 r., poz. 1778, tekst jedn. ze zm.) w razie nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek. Od decyzji w sprawie wymierzenia dodatkowej opłaty przysługuje odwołanie do sądu.

Z brzmienia powyższego przepisu wynika, że wymierzenie opłaty dodatkowej jest fakultatywne. W orzecznictwie wyrażany jest jednolity pogląd, że przy wymierzaniu opłaty organ rentowy nie powinien tracić z pola widzenia celu, jakiemu służy ta regulacja. Celem jest natomiast dyscyplinowanie niesolidnych płatników w sytuacji, gdy uchybienia w uregulowaniu składek są następstwem ich zaniedbań, lekceważenia obowiązków i złej woli, którzy mimo dobrej sytuacji finansowej nie regulują swych zobowiązań. W takich okolicznościach opłata dodatkowa pełni funkcję sankcji wobec płatników, uchylających się od zobowiązań. Aby jednak opłata spełniła swoją funkcję sankcyjną, a tym samym jej wymierzenie miało sens, należy zbadać, czy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności można oczekiwać, że spełni ona lub może spełnić założony, dyscyplinujący cel. Innymi słowy uwzględnić należy całokształt okoliczności związanych z sytuacją płatnika. Decyzja o opłacie dodatkowej podlega bowiem kontroli sądu nie tylko pod względem jej formalnej poprawności, ale także merytorycznej zasadności i celowości (wyrok SN z dnia 20 maja 2004 r., II UK 403/03, OSNP 2005, nr 3, poz. 44; wyrok SA w Lublinie z dnia 20 grudnia 2012 r., III AUa 1043/12, Lex nr 1254416).

W postępowaniu odwoławczym Sąd bada zatem wszystkie przesłanki wymierzenia opłaty, w tym również jej wysokość. Co więcej, już sam organ rentowy powinien oceniać możliwość wymierzenia opłaty pod kątem również jej merytorycznej zasadności lub celowości. Inaczej powinien być bowiem traktowany płatnik, który opóźnia się z wykonaniem obowiązku opłacania składek pomimo dobrej kondycji ekonomicznej, a inaczej taki, który zmaga się z trudnościami finansowymi. Przy stosowaniu opłaty dodatkowej powinien być wzięty pod uwagę także dotychczasowy stosunek płatnika do obowiązku opłacania składek (wyrok SA w Łodzi z dnia 25 stycznia 2000 r., III AUa 831/99, Lex nr 39416; wyrok SA w Krakowie z 19 marca 2013 r., III AUa 1287/12, Lex nr 1298933).

Należy też podkreślić, że celem opłaty dodatkowej nie jest wyrównanie strat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynikających z braku prawidłowego, czyli zgodnego z ustawą opłacania składek. Taką funkcję spełniają bowiem odsetki. Jeszcze raz Sąd podkreśla, że zastosowanie opłaty dodatkowej jest celowe tylko w przypadku, gdy należy lub można przewidywać, iż spełni ona lub może spełnić cel dyscyplinujący. To jest zaś ściśle powiązane z przyczynami jakie leżały u podstaw powstania zaległości w opłacaniu składek, bądź też opłacenia ich w zaniżonej wysokości. Te przyczyny mogą być zależne bądź też niezależne od płatnika, zawinione przez niego lub niezawinione.

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że płatnik był dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek. Trudności finansowe wnioskodawcy powstały jednak dopiero w drugiej połowie 2017 roku. Do tej pory M. W. regularnie wywiązywał się z obowiązku opłaty składek. Co więcej, płatnik stara się uregulować swoje zobowiązania, o czym świadczą wpłaty uzyskane przez organ w trakcie egzekucji. Wnioskodawca nie zaprzestał całkowicie opłacania składek zaległych i bieżących. W miarę możliwości stara się uiszczać wpłaty, jednak jak wynika z zestawień finansowych w obecnej chwili działalność nie przynosi wysokich dochodów. Nie bez znaczenia dla sytuacji wnioskodawcy jest jego stan zdrowotny, który wymaga leczenia, w tym leczenia szpitalnego, co stoi na przeszkodzie w szybkim, efektywnym podjęciu działań zmierzających do poprawy kondycji finansowej przedsiębiorstwa.

Reasumując Sąd uznał, że wymierzenie opłaty dodatkowej okazało się nieuzasadnione i niecelowe. Wnioskodawca nie jest płatnikiem niesolidnym, który wymaga zastosowania dodatkowych sankcji w celu zdyscyplinowania go do zapłaty zaległych składek. W miarę możliwości stara się regulować zadłużenie. Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. W. nie ma obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej w wysokości 457,28 złotych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.